

e-mail: Tematika@ukr.net
Rybalka Anastasia, student
Taras Shevchenko National University of Kyiv
43, M. Lomonosova street, Kyiv, 03022, Ukraine
e-mail: rybalka306268@gmail.com

Рецензент: Демиденко Л.М. кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Подано до редакції 12.03.2020
Прийнято до друку 30.03.2020

УДК 330.3:336.02

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2020-45-217-223>

ПРІОРИТЕТИ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЦІЛЕЙ І ЗАДАЧ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Тропіна В. Б.

Прийняття нового Порядку денного у сфері сталого розвитку та його імплементація, а також кризовий стан практично усіх сфер суспільного життя в Україні потребують поглиблення наукових досліджень питань, пов'язаних з формуванням та ефективною реалізацією фінансової політики, спрямованої на створення сприятливих умов для сталого розвитку країни.

Враховуючи велику кількість і масштабність цілей та завдань сталого розвитку, вирішення яких потребує колосальних обсягів фінансових ресурсів, важливим є визначення пріоритетних напрямів фінансової політики сталого розвитку країни як ключових завдань для досягнення цілей сталого розвитку (ЦСР).

Проблеми фінансової політики сталого розвитку знаходяться у центрі досліджень провідних учених як зарубіжних, так і вітчизняних наукових шкіл. Водночас новизна проблем, пов'язаних з практичною реалізацією концепції сталого розвитку, потребує подальших досліджень щодо обґрунтування теоретичних засад формування та визначення напрямів ефективною реалізації фінансової політики переходу на принципи сталого розвитку

Завданням дослідження є розкриття сутності та специфіки фінансової політики сталого розвитку. Метою роботи є обґрунтування пріоритетних напрямів фінансової політики України у контексті цілей і задач Порядку денного 2030.

У процесі дослідження використовувались загальнонаукові та спеціальні методи: аналізу і синтезу, метод порівняння, узагальнення, статистичні тощо.

У статті визначено пріоритетні напрями фінансової політики України у контексті цілей і задач, визначених Порядком денним у сфері сталого розвитку на період до 2030 р. Досліджено специфічні риси фінансової політики сталого розвитку, особливості її розробки та реалізації. Акцентовано увагу на проблемі соціально-економічної нерівності в країні та запропоновано напрями її подолання, що є однією з необхідних умов розвитку України на принципах сталого розвитку.

Результати цього дослідження можуть бути застосовані в процесі формування та реалізації фінансової політики сталого розвитку країни

Концепція сталого розвитку зумовлює необхідність узгодження стратегічних цілей фінансового розвитку національної соціально-економічної системи. Важливим є виявлення особливостей і факторів, що впливають на формування та реалізацію фінансової політики в контексті цілей і задач сталого розвитку та визначення її пріоритетних напрямів.

Ключові слова: сталий розвиток, фінансова політика, соціально-економічна нерівність, фінансове забезпечення.

ПРІОРИТЕТЫ ФИНАНСОВОЙ ПОЛИТИКИ УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ ЦЕЛЕЙ И ЗАДАЧ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

Тропина В. Б.

Принятие новой Повестки дня в области устойчивого развития и ее имплементация, а также кризисное состояние практически всех сфер общественной жизни в Украине требуют углубления научных исследований вопросов, связанных с формированием и эффективной реализацией финансовой политики, направленной на создание благоприятных условий для устойчивого развития страны.

Учитывая большое количество и масштабность целей и задач устойчивого развития, решение которых требует колоссальных объемов финансовых ресурсов, важным является определение приоритетных направлений финансовой политики устойчивого развития страны как ключевых задач для достижения целей устойчивого развития (ЦСР).

Проблемы финансовой политики устойчивого развития находятся в центре исследований ведущих ученых как зарубежных, так и отечественных научных школ. В то же время новизна проблем,

связанных с практической реализацией концепции устойчивого развития, требует дальнейших исследований с целью обоснования теоретических основ формирования и определения направлений эффективной реализации финансовой политики перехода на принципы устойчивого развития

Задачей исследования является раскрытие сущности и специфики финансовой политики устойчивого развития. Целью работы является обоснование приоритетных направлений финансовой политики Украины в контексте целей и задач Повестки дня 2030.

В процессе исследования использовались общенаучные и специальные методы: анализа и синтеза, метод сравнения, обобщения, статистические и др.

В статье определены приоритетные направления финансовой политики Украины в контексте целей и задач, определенных Повесткой дня в области устойчивого развития на период до 2030 г.. Исследованы специфические черты финансовой политики устойчивого развития, особенности ее разработки и реализации. Акцентировано внимание на проблеме социально-экономического неравенства в стране и предложены направления ее преодоления, что является одним из необходимых условий развития Украины на принципах устойчивого развития.

Результаты этого исследования могут быть применены в процессе формирования и реализации финансовой политики устойчивого развития страны

Концепция устойчивого развития вызывает необходимость согласования стратегических целей финансового развития национальной социально-экономической системы. Важным является выявление особенностей и факторов, влияющих на формирование и реализацию финансовой политики в контексте целей и задач устойчивого развития и определение ее приоритетных направлений.

Ключевые слова: устойчивое развитие, финансовая политика, социально-экономическое неравенство, финансовое обеспечение.

PRIORITIES OF UKRAINE'S FINANCIAL POLICY IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS AND TARGETS

Tropina Valentyna

The adoption of the new Agenda for Sustainable Development and its implementation, as well as the crisis state of almost all spheres of public life in Ukraine require deepening scientific research on issues related to the formation and effective implementation of financial policies aimed at creating favorable conditions for the sustainable development of the country.

Given the large number and scale of the goals and objectives of sustainable development, the solution of which requires enormous amounts of financial resources, it is important to identify priority areas of the financial policy of sustainable development of the country as key tasks to achieve of the sustainable development goals (SDGs).

The problems of the financial policy of sustainable development are at the center of research by leading scientists from both foreign and domestic scientific schools. But the novelty of the problems associated with the practical implementation of the concept of sustainable development requires further research in order to justify the theoretical foundations of the formation and determination of the directions for the effective implementation of the financial policy of the transition to the principles of sustainable development

The objective of the study is to disclose the nature and specifics of the financial policy of sustainable development. The aim of the work is to substantiate the priority areas of financial policy of Ukraine in the context of the goals and objectives of the 2030 Agenda.

In the research process, general scientific and special methods were used: analysis and synthesis, the method of comparison, generalization, statistical, etc.

The article identifies priority areas of financial policy of Ukraine in the context of goals and objectives defined by the Agenda for Sustainable Development for the period up to 2030. The specific features of the financial policy of sustainable development, the features of its development and implementation are investigated. Attention is focused on the problem of socio-economic inequality in the country and directions for overcoming it are proposed, which is one of the necessary conditions for the development of Ukraine on the principles of sustainable development.

The results of this study can be applied in the process of formation and implementation of the financial policy of sustainable development of the country.

The concept of sustainable development necessitates the coordination of the strategic goals of the financial development of the national socio-economic system. It is important to identify the features and factors that influence the formation and implementation of financial policies in the context of the goals and objectives of sustainable development and determine its priority areas.

Key words: sustainable development, financial policy, socio-economic inequality, financial security.

JEL Classification: E62, F29.

Актуальність теми дослідження. Новий Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 р. було прийнято у вересні 2015 р. 193 держави-члени Організації Об'єднаних Націй прийняли глобальну програму забезпечення сталого майбутнього. Визначені у ньому 17 цілей та 169 задач мають комплексний характер, стосуються найбільш важливих проблем нашого часу і забезпечують збалансованість всіх трьох компонентів сталого розвитку [1].

Імплементация нового Порядку денного 2030 потребує мобілізації масштабних фінансових ресурсів, про що йшлося на Третій Міжнародній конференції з фінансування розвитку в Аддіс-Абебі у липні 2015 р. [2]. До цього процесу повинна долучитися й Україна попри всі труднощі, які вона зараз переживає. І пов'язано це насамперед з усвідомленням того, що подальше існування нашої та інших країн і загалом людства на планеті Земля можливе лише за умов розв'язання усіх тих проблем, що представлені у Порядку денному 2030. Тому формування нової фінансової політики, спрямованої на досягнення цілей, визначених цим документом у сфері сталого розвитку, є досить актуальною темою.

Враховуючи велику кількість і масштабність цілей та завдань сталого розвитку, вирішення яких потребує колосальних обсягів фінансових ресурсів, важливим є визначення пріоритетних напрямів фінансової політики сталого розвитку країни. як ключових завдань для досягнення цілей сталого розвитку (ЦСР).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми фінансової політики сталого розвитку знаходяться у центрі досліджень провідних учених як зарубіжних, так і вітчизняних наукових шкіл. Серед останніх публікацій, у яких розглядаються питання, що пов'язані з формуванням фінансової політики сталого розвитку країни, слід назвати роботи таких науковців та практиків, як Т. Кожухова [3], О. Кореновський [4], В. Романчукевич [5], В. Толуб'як [6], Джеффри Сакс та Г. Шмидт-Трауб [7] та ін

Аналіз наукових досліджень зазначених авторів засвідчує наявність ґрунтовних досліджень питань, які стосуються трансформації глобальної системи фінансування сталого розвитку, теоретичних та прикладних аспектів формування та реалізації фінансової політики сталого розвитку. Водночас, прийняття нового Порядку денного у сфері сталого розвитку та його імплементация, а також кризовий стан практично усіх сфер суспільного життя в Україні потребують поглиблення наукових досліджень питань, пов'язаних з формуванням та ефективною реалізацією фінансової політики, спрямованої на створення сприятливих умов для сталого розвитку країни.

Постановка завдання, мети дослідження. Завданням дослідження є розкриття сутності та специфіки фінансової політики сталого розвитку. Метою роботи є обґрунтування пріоритетних напрямів фінансової політики України у контексті цілей і задач Порядку денного 2030.

Метод проведення дослідження. У процесі дослідження використовувались загальнонаукові та спеціальні методи: аналізу і синтезу, метод порівняння, узагальнення, статистичні тощо.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепцію сталого розвитку, яка передбачає розв'язання економічних, екологічних та соціальних проблем людства було проголошено у 1992 р. у Ріо-де-Жанейро на конференції ООН з питань навколишнього середовища і розвитку, внаслідок якої було ухвалено «Декларацію з навколишнього природного середовища і розвитку» та інші документи.

Сталий розвиток є концепцією, що проголошує необхідність встановлення балансу між задоволенням потреб нинішніх і захистом інтересів майбутніх поколінь. У сучасних соціально-економічних та геополітичних умовах забезпечення сталого розвитку набуває особливої актуальності, особливо для України, зважаючи на її політичні, економічні, соціальні та екологічні проблеми

Реалізація Концепції на національному рівні забезпечується за допомогою цілеспрямованої державної політики, яка включає правові, фінансові та організаційні засоби вирішення відповідних питань. Державна політика сталого розвитку передбачає визначення пріоритетів у відповідності до цілей і задач сталого розвитку з урахуванням конкретної ситуації в країні та її фінансових можливостей; поєднання державного регулювання з ринковим; стимулювання якісних змін шляхом фінансування, кредитування, матеріально-технічного та валютного забезпечення, надання економічних пільг пріоритетам сталого розвитку; запровадження спеціального моніторингу сталого розвитку.

Головною ідеєю концепції сталого розвитку є забезпечення високого рівня життя, що передбачає збалансований розвиток соціально-економічної та екологічної сфер. Роль фінансового регулювання сталого розвитку полягає у тому, що, з одного боку, нераціональна фінансова політика може спричинити розбалансування економічної системи, з іншого – фінансова система є тим інструментом державного регулювання, що створює умови для гармонійного розвитку усіх сфер суспільства на основі перерозподілу валового внутрішнього продукту.

У загальному розумінні, державна фінансова політика – це цілеспрямована діяльність держави у сфері формування, розподілу та використання фінансових ресурсів задля досягнення визначеної мети. Специфікою ж фінансової політики сталого розвитку є те, що:

- сталий розвиток потребує інвестицій, які не скоро дадуть віддачу. Водночас, фінансові ринки зацікавлені в інвестиціях зі швидкою віддачею;

- сталий розвиток потребує великих інвестицій, особливо в країнах, що розвиваються;

- сталий розвиток, на відміну від фінансових ринків, спрямований на майбутнє. [4, с. 227].

Розробленню фінансової політики сталого розвитку повинна передувати оцінка її впливу на сталий розвиток; аналіз відповідності фінансових можливостей держави завданням сталого розвитку національної соціально-економічної системи; визначення напрямів досягнення стабільності фінансової системи, що забезпечить формування, соціально орієнтованої, конкурентоспроможної та екологічно безпечної ринкової економіки.

На сучасному етапі розвитку України, як і інших країн, які зобов'язалися дотримуватися принципів сталого розвитку, імперативами фінансової політики є цілі та задачі, що визначені новим Порядком денним у сфері сталого розвитку після 2015 року.

Так, цілі в галузі сталого розвитку сформульовані у Порядку денному 2030 таким чином:

- покінчити з бідністю в усіх її формах в усьому світі;
- покінчити з голодом, забезпечити продовольчу безпеку і поліпшення харчування і сприяти сталому розвитку сільського господарства;
- забезпечити здоровий спосіб життя і сприяти добробуту для всіх в будь-якому віці;
- забезпечити всеохоплюючу і справедливу якісну освіту і заохочувати можливості навчання протягом усього життя для всіх;
- домогтися гендерної рівності та розширити права і можливості всіх жінок і дівчаток;
- забезпечити наявність і раціональне використання водних ресурсів та санітарії для всіх;
- забезпечити загальний доступ до недорогого, надійного, стійкого і сучасного енергопостачання;
- сприяти неухильному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх;
- створити гнучку інфраструктуру, сприяти всеосяжній і стійкій індустріалізації і заохочувати інновації;
- зменшити нерівність всередині країн і між ними;
- зробити міста і населені пункти відкритими, безпечними, життєздатними і стійкими;
- забезпечити стійкі моделі споживання і виробництва;
- вжити термінових заходів з боротьби зі зміною клімату та її наслідками;
- зберігати і раціонально використовувати океани, моря і морські ресурси в інтересах сталого розвитку;
- зберігати і відновлювати екосистеми суші і сприяти їх раціональному використанню, раціонально розпоряджатися лісами, боротися з опустелюванням, зупинити і повернути назад процес деградації земель і зупинити процес втрати біорізноманіття;
- сприяти створенню мирних і вільних від соціальних бар'єрів суспільств в інтересах сталого розвитку, забезпечувати доступ до правосуддя для всіх і створювати ефективні, підзвітні і засновані на широкій участі установи на всіх рівнях;
- зміцнювати засоби досягнення сталого розвитку та активізувати роботу механізмів глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

Аналогічні цілі в такому ж порядку визначено Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року [8]. Документ підтверджує, що Україна підтримує проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року та результати їх адаптації з урахуванням специфіки розвитку України, викладені у Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна», забезпечувати дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року:

Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна» надає бачення орієнтирів їх досягнення з урахуванням принципу «нікого не залишити осторонь» та з використанням широкого кола інформаційних, статистичних та аналітичних матеріалів було розроблено національну систему ЦСР (86 завдань національного розвитку та 172 показники для їх моніторингу), що забезпечить міцну основу для подальшого планування розвитку України та моніторингу стану досягнення ЦСР [9].

Як вже зазначалося, основною метою стратегії сталого розвитку є створення умов для забезпечення гармонійного функціонування трьох взаємопов'язаних сфер суспільства – економічної, соціальної та екологічної, як основи збалансованого соціально-економічного зростання.

Для реалізації державної фінансової політики, спрямованої на її успішне впровадження та досягнення пріоритетів соціально-економічного розвитку країни на принципах сталого розвитку повинен бути сформований відповідний фінансовий механізм як сукупність методів та інструментів формування і використання фінансових ресурсів з метою створення фінансових умов для збалансованого розвитку економічної, соціальної та екологічної складових суспільного життя країни

Масштабність цілей і задач, які стоять перед державою у сфері фінансового забезпечення соціально-економічного розвитку країни на принципах сталого розвитку не дозволяють детально зупинитися на імперативно визначених Порядком денним 2030 напрямках фінансової політики в Україні за основними складовими концепції сталого розвитку – економічній, соціальній, екологічній. Але можна і необхідно назвати пріоритетні цілі і завдання фінансової політики сталого розвитку:

- фінансове забезпечення досягнення цілей сталого розвитку;
- раціональне використання фінансових ресурсів;
- пошук ефективних джерел короткострокового та довгострокового фінансування цілей і задач сталого розвитку;
- підвищення ефективності державного фінансового менеджменту.

У Порядку денному 2030 звертається увага на необхідність активізації Глобального партнерства з метою фінансового забезпечення масштабних цілей і задач у сфері сталого розвитку. Водночас, варто підкреслити, що центральне значення для досягнення цілей в області сталого розвитку має державна політика і мобілізація та ефективне використання внутрішніх фінансових ресурсів на основі застосування принципу національної відповідальності. Внутрішні ресурси формуються в першу чергу і головним чином за рахунок економічного зростання шляхом створення сприятливих для цього умов на всіх рівнях: здійснення раціональної соціальної, екологічної та економічної політики, включаючи антициклічну бюджетно-фінансову політику. Збільшення обсягів

внутрішніх державних ресурсів як головна умова забезпечення сталого розвитку України передбачає необхідність підвищення ефективності управління бюджетними надходженнями шляхом вдосконалення податкової політики та формування прозорої та дієвої податкової системи з урахуванням національних умов.

Основою політики сталого розвитку має бути якість життя населення. Тому надзвичайно важливим є визначення пріоритетності та взаємозалежності життєвовазначальних інтересів населення. Окреслюючи пріоритети фінансової політики сталого розвитку, необхідно виділити проблеми, наявність яких безпосередньо впливає на можливості створення умов для досягнення ЦСР [6].

У зазначеному контексті однією з найбільш актуальних проблем сучасності є соціально-економічна нерівність. Це обумовлено не тільки тим, що вона є узагальнюючим показником стану суспільства в цілому, але й у зв'язку з тим, що виступає каталізатором багатьох інших проблем суспільного розвитку. Ряд недавніх досліджень розкривають зв'язок між нерівністю доходів і низкою соціально-економічних проблем. Зокрема, дослідження, проведене І. Ортіз і М. Каммінсом для ЮНІСЕФ показало, що за тими 141 країнам, де воно проводилося, в період 1990-2008 років була виявлена сильна негативна кореляція між нерівністю та високим соціально-економічним розвитком [10]. Процес посилення соціально-економічної нерівності у світі, який все більше набуває рис глобальної кризи, підсилює існуючі та породжує нові проблеми. Тенденції посилення майнової нерівності і нерівності доходів як всередині країн, так і між ними, привертають увагу не тільки фахівців, але й більш широких груп суспільства. Якщо раніше стурбованість викликали головним чином морально-етичні аспекти нерівності, то зараз складається консенсус щодо того, що існуючі рівні нерівності можуть також бути руйнівними як в економічному, так і в політичному плані.

У доповіді аналітичного центру «Oxfam», опублікованому в січні 2017 року, було відзначено, що розрив між багатими і бідними значно більше, ніж вважалось раніше. На сьогоднішній день лише 8 супербагатіїв володіють такими статками, які мають в своєму розпорядженні 3,5 млрд чоловік, тобто нижня по доходах половина жителів нашої планети. Згідно з доповіддю, перший трільйонер з'явиться протягом 25 років, в той час як кожна десята людина живе на менше ніж \$ 2 в день. Для порівняння, ще в 2015 році багатство, яким сумарно володіла нижня за доходами половина людства, концентрувалося в руках 62 осіб, а в 2010 році – таким же багатством володіло 388 осіб [11].

Профілі нерівності за рівнем доходів у провідних країнах світу та Україні мають різну форму. Так, у розвинених країнах він ромбовидний: близько 5 % населення є багатими та представляють вищий клас, 80 % складають середній клас, 15 % належать до категорії бідних, тобто нижчого класу. В Україні соціальна структура нагадує трикутник: 1-2 % належать до вищого класу, 10-12 % мають середні доходи та представляють середній клас, усі інші, а це понад 85 % населення, мають бути віднесені до найбіднішого нижчого класу. Отже, проблеми бідності та соціальної нерівності в сучасній Україні набувають небезпечних масштабів, суттєво загрожуючи безпеці людського розвитку [12, с. 283].

Дослідження дестабілізуючого впливу соціально-економічної нерівності на світову економіку та її фінансову складову виявляють такі її негативні наслідки, які перешкоджають сталому соціально-економічному розвитку:

- зростаюча нерівність веде до надмірного споживання. Зростання доходів еліти веде до так званого каскаду споживання, який закінчується зростанням боргу: Витрати багатих зрушують систему координат, яка формує потреби тих, хто знаходиться на щабель нижче. Ця друга група теж збільшує витрати, що зрушує точку відліку тих, хто стоїть ще на щабель нижче. Цей каскад значно ускладнює сім'ям з середнього класу досягнення поставлених фінансових цілей;

- нерівність підсилює економічну кризу. Як показують економічні моделі, сукупний спад споживання є значно більшим, коли найбідніші 40% населення близьке до нуля за майновими статками, ніж у випадку з більш рівномірним їх розподілом. Причина, чому сукупне зниження витрат є набагато більшим в економіці з великою кількістю споживачів з низьким рівнем доходів, не викликана тим, що домогосподарства з невисоким рівнем добробуту скорочують свої витрати пропорційно зниженню їхніх доходів. Це пояснюється тим, що вони мають меншу можливість застрахувати себе від специфічних ризиків. Таким чином, коли настає рецесія і збільшується ризик безробіття, вони різко знижують свій рівень витрат, навіть якщо їхні доходи поки ще не впали [13];

- зниження економічного зростання. Нерівність можливостей, яке є частиною загального економічного нерівності, негативно впливає на економічне зростання

Зниження надмірного рівня майнового розшарування передбачає усунення причин, що породжують нерівність. Виявити роль одного-єдиного чинника в даному випадку – завдання неймовірно важке. На думку Дж. Стігліца – одного з найавторитетніших дослідників нерівності, найважливіша з них – це фінансові ринки, що збільшують нерівність у всьому світі. Крім цього, відсутність належної уваги з боку МБР, МВФ, Світового банку та G-20 до офшорного сектору, де приховано не менше 21 трлн дол. – сума, еквівалентна розміру економік США і Японії разом взяті, – теж суттєво посилює нерівність. До чинників зростання соціально-економічної нерівності слід віднести також зниження прогресивності податків, монополізація, глобалізація та інші причини.

Варто погодитися з думкою, що подолання значної соціальної нерівності є одним з найважливіших завдань, від успішності виконання якого залежать перспективи сталого розвитку країни. Ця мета може втілюватися через забезпечення умов для повноцінної реалізації підприємницького, трудового, інтелектуального та творчого потенціалів країни та через соціальне забезпечення незахищених верств населення та вдосконалення системи відтворення людських ресурсів. Проте, ефективність реалізації цих

заходів на практиці неможлива, якщо першим кроком не стане вдосконалення пропорцій перерозподілу суспільного продукту і реальна боротьба з корупцією та тіньовим сектором економіки [12].

Слід зазначити, що завдання, спрямовані на скорочення нерівності всередині країни і між ними (Ціль 10 Національної доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна»), мають досить декларативний характер. Відсутність індикаторів реалізації цих завдань унеможливує ефективний моніторинг стану досягнення ЦСР. Для прикладу назвемо деякі з них: 10.1. До 2030 року поступово досягти й підтримувати зростання доходів найменш забезпечених 40 відсотків населення на рівні, що перевищує середній по країні; 10.2. До 2030 року підтримати законодавчим шляхом та заохочувати активну участь усіх людей у соціальному, економічному і політичному житті незалежно від їхнього віку, статі, інвалідності, раси, етнічної належності, походження, релігії та економічного чи іншого статусу; 10.3. Забезпечити рівність можливостей і зменшити нерівність результатів, у тому числі шляхом скасування дискримінаційних законів, політики і практики та сприяння прийняттю відповідного законодавства, політики та заходів у цьому напрямі; 10.4. Прийняти відповідну політику, особливо бюджетно-податкову політику, політику в питаннях заробітної плати та соціального захисту, і поступово домагатися забезпечення більшої рівності [9]. Те саме стосується і змісту задач щодо скорочення нерівності між країнами

Отже, соціально-економічна нерівність не тільки є вкрай сумнівним явищем з моральної точки зору. Вона здійснює негативний вплив на економічний розвиток і є одним з каталізаторів гострих соціальних проблем. Стає очевидним, що розшарування, яке досягла на сьогоднішній день безпрецедентних розмірів, без сумніву, стало ключовим бар'єром для подальшого стабільного соціально-економічного розвитку. Саме тому важливим на сьогодні повинно стати питання пошуку методів зниження нерівності з метою створення умов для сталого розвитку суспільства як у національному, так і в глобальному вимірі.

Висновки. Концепція сталого розвитку зумовлює необхідність узгодження стратегічних цілей фінансового розвитку національної соціально-економічної системи. Важливим є визначення пріоритетних напрямів фінансової політики в контексті цілей і задач сталого розвитку, виявлення особливостей і факторів, що впливають на її формування. Одним з найважливіших завдань, від успішності виконання якого залежать перспективи сталого розвитку країни, є подолання значної соціальної нерівності. Успіх у сфері формування і ефективного використання внутрішніх фінансових ресурсів задля досягнення цілей сталого розвитку пов'язаний, насамперед, із реалізацією цілої низки реформ у всіх сферах суспільного життя України. Тільки за допомогою ефективної фінансової політики можна з найменшими витратами та в найкоротші терміни досягти поставлені новим Порядком денним цілі та задачі у сфері сталого розвитку.

Перспективи подальших досліджень. Новизна проблем, пов'язаних з практичною реалізацією концепції сталого розвитку, потребує подальших досліджень щодо обґрунтування теоретичних засад формування та визначення напрямів ефективної реалізації фінансової політики переходу на принципи сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development.* URL: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E.
2. *Addis Ababa Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development.* URL: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/69/313.
3. Кожухова Т. В. *Формування та трансформація глобальної системи фінансування сталого розвитку: монографія.* Кривий Ріг: Чернявський Д.О., 2017. 336 с.
4. Кореновський О. В. *Концепція сталого розвитку і фінансова політика.* Науковий вісник НЛТУ України. 2011. Вип. 21.1. С.225-228.
5. Романчукевич В. В. *Роль державної фінансової політики сталого розвитку в умовах глобалізації.* Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. 2019. Т.24. Вип. 4(77) С. 150-156.
6. Толуб'як В. С. *Роль фінансового потенціалу у забезпеченні сталого розвитку країни.* Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018. № 5. С. 1-7.
7. Schmidt-Traub Guido, Jeffrey D. Sachs. 2015. *Financing Sustainable Development: Implementing the SDGs through Effective Investment Strategies and Partnerships.* URL: <http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2015/04/150408-SDSN-Financing-Sustainable-Development-Paper.pdf>
8. *Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України №722/2019 від 30.09.2019.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>
9. *Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017.* URL: http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf
10. Ortiz I., Cummins M. (2011). *Global Inequality: Beyond the Bottom Billion – A Rapid Review of Income Distribution in 141 Countries.* URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1805046
11. *An economy for the 99%.* 2017. URL: https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/file_attachments/bp-economy-for-99-percent-160117-en.pdf
12. Чуприна О. О. *Соціальна нерівність як джерело загроз безпеці людського розвитку в Україні.* URL: http://dSPACE.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1907/1/CHuprina_CHuprin_282.pdf
13. Krueger, D., Kurt Mitman K., Perri F. 2016. *Macroeconomics and household heterogeneity.* URL: <https://www.minneapolisfed.org/research/sr/sr529.pdf>

References

1. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. (2015). URL: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E.
2. *Addis Ababa Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development*. URL: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/69/313
3. Kozhukhova, T. V. (2017). *Formuvannia ta transformatsiia hlobalnoi systemy finansuvannia staloho rozvytku : monohrafiia [Formation and transformation of the global sustainable development financing system]*. Kryvyi Rih : Cherniavskiy D. O., 336 s.
4. Korenovskiy, O. V. (2011). *Kontseptsiiia staloho rozvytku i finansova polityka [Sustainable development concept and financial policy]*. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*. Vyp. 21.1, 225-228.
5. Romanchukevych, V. V. (2019). *Rol derzhavnoi finansovoi polityky staloho rozvytku v umovakh hlobalizatsii [The role of public financial policy of sustainable development in the conditions of globalization]*. *Visnyk ONU imeni I. I. Mechnykova*. T.24. Vyp. 4(77), 150-156.
6. Tolub'iak, V. S. (2018). *Rol finansovoho potentsialu u zabezpechenni staloho rozvytku krainy [The role of financial capacity in ensuring the country's sustainable development]*. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, № 5. 1-7.
7. Schmidt-Traub, Guido, Sachs, Jeffrey D. (2015). *Financing Sustainable Development: Implementing the SDGs through Effective Investment Strategies and Partnerships*. URL: <http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2015/04/150408-SDSN-Financing-Sustainable-Development-Paper.pdf>
8. *Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku [Sustainable Development Goals of Ukraine until 2030]: Ukaz Prezydenta Ukrainy № 722/2019 vid 30.09.2019*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>
9. *Tsili Staloho Rozvytku: Ukraina. Natsionalna dopovid 2017 [Sustainable Development Goals: Ukraine. National Report 2017]*. URL: http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf
10. Ortiz I., Cummins M. (2011). *Global Inequality: Beyond the Bottom Billion – A Rapid Review of Income Distribution in 141 Countries*. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1805046
11. *An economy for the 99%*. (2017). URL: https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/file_attachments/bp-economy-for-99-percent-160117-en.pdf
12. Chupryna, O. O. (2012). *Sotsialna nerivnist yak dzherelo zahroz bezpetsi liudskoho rozvytku v Ukraini [Social inequality as a source of threats to human development in Ukraine]*. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1907/1/CHuprina_CHuprin_282.pdf
13. Krueger, D., Kurt Mitman K., Perri F. (2016). *Macroeconomics and household heterogeneity*. URL: <https://www.minneapolisfed.org/research/sr/sr529.pdf>

ДАНІ ПРО АВТОРА

Тропіна Валентина Борисівна, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, обліку і оподаткування ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
вул. Сухомлинського 30, м. Переяслав, 08401, Україна
e-mail: tropina@ukr.net
orcid.org/0000-0003-4148-3873
Researcher ID: G-8563-2014

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Тропина Валентина Борисовна, доктор экономических наук, профессор кафедры финансов, учета и налогообложения
ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды»
ул. Сухомлинского 30, г. Переяслав, 08401, Украина
e-mail: tropina@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHOR

Tropina Valentyna, Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Finance, Accounting and Taxation
Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University
Sukhomlynskyi Str., 30, Pereiaslav, 08401, Ukraine
e-mail: tropina@ukr.net

Подано до редакції 16.03.2020
Прийнято до друку 30.03.2020